

ELKEM ASA MÅRNES KVARTSITTBRUDD
Postboks 615
8651 Mosjøen

Saksbehandler:

Espen Olaf Henriksen

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Mårnes kvartsittbrudd Kontrollnummer: 2020.034.I.FMNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Rune Stien

Fra Fylkesmannen i Nordland:
Espen Olaf Henriksen

Andre deltagere fra virksomheten:
Svein Roger Fagerli
Vidar Nilsen

Andre deltagere fra Fylkesmannen i Nordland:
Sten Bruaas

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Mårnes kvartsittbrudd 13. og 14. mai 2020. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Nordland avdekket 2 avvik og ga 1 anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Elkem ASA Mårnes kvartsittbrudd har ikke tillatelse som inkluderer drift av anlegg for mineralavfall.
- Elkem ASA Mårnes kvartsittbrudd har ikke levert farlig avfall til godkjent mottak. Virksomheten har heller ikke deklart eget farlig avfall.

Anmerkninger:

- Virksomhetens kartlegging av risiko for utslipp som kan skade ytre miljø bør fange opp flere mulige hendelser.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

2. juni 2020	Espen Olaf Henriksen	Oddlaug Ellen Knutsen
dato	kontrollør	seksjonsleder

Fylkesmannen i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Gildeskål kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: ELKEM ASA MÅRNES KVARTSITTBRUDD	
Organisasjonsnr.: 913659341	Eies av: 911382008
Bransjenr. (NACE-kode): 08.990 - Annen bryting og utvinning ikke nevnt annet sted	

Kontrollert enhet

Navn: Mårnes kvartsittbrudd	Anleggsnr.: 1838.0001.01
Kommune: Gildeskål	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Mineralsk industri, unntatt pukkverk	
Tillatelse gitt: 21. juli 1978	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Fylkesmannens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall
- Utslipp til luft

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Mårnes kvartsittbrudd plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Mårnes kvartsittbrudd innen 15. oktober 2020 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber også om at virksomheten sender inn en kort redegjørelse for hvordan anmerkning 1 er vurdert, eventuelt hvordan det vil bli fulgt opp.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmnopost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Nordland.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 20. april 2020. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Mårnes kvartsittbrudd bli ilagt et gebyr på kr 13 300,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Nordland. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Nordland (jf. offentleglova) og på Fylkesmannens nettsider.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Elkem ASA Mårnes kvartsittbrudd har ikke tillatelse som inkluderer drift av anlegg for mineralavfall.

Avvik fra:

Avfallsforskriften kap. 17 Håndtering av mineralavfall fra mineralindustrien § 17-4.

Kommentarer:

I 2012 ble kapittelet om håndtering av mineralavfall lagt til som kapittel 17 i avfallsforskriften. Kapittelet skal sikre at mineralavfall håndteres på en forsvarlig og kontrollert måte og implementerer EUs mineralavfallsdirektiv i norsk lov. Ved innføring av kapittelet ble det i § 17-8 fastsatt at opplysninger om mineralavfallsanlegg skulle sendes til forurensningsmyndigheten innen 1. september 2012.

I 2015 ble avfallsforskriftens bestemmelser om mineralavfall fulgt opp med en landsomfattende brevkontroll der blant andre Elkem Mårnes kvartsittbrudd ble pålagt å sende oss opplysninger forslag til plan for håndtering av mineralavfall. Vi mottok forslag til avfallshåndteringsplan for Elkem Mårnes kvartsittbrudd 30.11.2015. Vi beklager at forslaget ikke har blitt fulgt opp fra vår side. Det står likevel fast at det er virksomheten som har ansvaret for å søke tillatelse til drift av avfallsanlegg for mineralavfall.

Avfallsforskriften § 17-4 spesifiserer at tillatelse til drift av anlegg for mineralavfall *skal være en integrert del av virksomhetens tillatelse etter forurensningsloven § 11*. Elkem Mårnes kvartsittbrudd har utslippstillatelse som ble gitt av Statens forurensningstilsyn 21. juli 1978. Tillatelsen fra 1978 er fremdeles gyldig, men den omfatter ikke tillatelse til drift av mineralavfallsanlegg. Virksomheten har dermed ikke en utslippstillatelse som dekker nåværende drift. Under tilsynet fikk vi opplyst at Elkem har satt i gang utslippsmålinger som skal gi grunnlag for søknad om ny utslippstillatelse. Vi tar dette til etterretning og forventer at virksomheten sender søknad om ny utslippstillatelse innen 15. oktober 2020.

Avvik 2

Elkem ASA Mårnes kvartsittbrudd har ikke levert farlig avfall til godkjent mottak. Virksomheten har heller ikke deklarerert eget farlig avfall.

Avvik fra:

Avfallsforskriften kap. 11 Farlig avfall §§ 11-8 og § 11-12.

Kommentarer:

Elkem Mårnes kvartsittbrudd har leid inn Veidekke entreprenør AS til å utføre store deler av arbeidet i kvartsittbruddet. Farlig avfall fra Elkem ASA Mårnes kvartsittbrudd har gjennom flere år blitt levert som en del av innleveringene fra Veidekke entreprenør. Elkem ASA Mårnes kvartsittbrudd har dermed levert farlig avfall til Veidekke entreprenør i stedet for til godkjent mottak. Plikten til å levere farlig avfall til godkjent mottak er gitt i avfallsforskriften § 11-8.

Avfallsforskriften § 11-12 forplikter virksomheter som produserer farlig avfall til å deklare avfallet. Dette skal produsenten, eller den produsenten gir fullmakt, gjøre i databasen avfallsdeklarering.no. Virksomheter som produserer mer enn ett kg farlig avfall skal levere farlig avfall minst 1. gang per år. Foran tilsynet så vi at det ikke var registrert noen deklareringer fra Elkem Mårnes kvartsittbrudd i avfallsdeklarering.no i den perioden som

dekkes av databasen (2016-2020). Det var imidlertid registrert at Østbø AS avd. Bodø i januar 2020 fikk fullmakt til å deklare farlig avfall fra Elkem ASA Mårnes kvartsittbrudd.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomhetens kartlegging av risiko for utslipp som kan skade ytre miljø bør fange opp flere mulige hendelser.

Kommentarer:

I tilsynet fikk vi dokumentert hvordan Elkem ASA Mårnes kvartsittbrudd oppfyller interkontrollforskriftens krav om å *kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko* (internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6) når det gjelder fare for forurensning av ytre miljø. Vi har ikke noe å bemerke til de risikomomentene som er vurdert i kartlegginga, men vi mener at driften også har andre risikomoment som burde vært vurdert. Eksempler på dette er muligheten for utslipp av hydraulikkolje ved slangebrudd på maskiner i bruddet, risiko for spill ved håndtering av drivstoff i bruddet og risiko knyttet til tanklagring av drivstoff.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen

9. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)